

Wyciąg z aktów prawnych:

PODSTAWY PRAWNE DZIAŁALNOŚCI SAMORZĄDÓW UCZNIOWSKICH

Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991, Dz.U. z 1991 roku, Nr 95, poz. 425:

art. 4.

Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

art. 39

1. **Dyrektor szkoły** lub placówki w szczególności:

9) **stwarza warunki do działania** w szkole lub placówce: **wolontariuszy, stowarzyszeń i innych organizacji**, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki.

2. Dyrektor szkoły lub placówki może, w drodze decyzji, **skreślić ucznia** z listy uczniów w przypadkach określonych w statucie szkoły lub placówki. Skreślenie następuje na podstawie uchwały rady pedagogicznej, po **zasięgnięciu opinii samorządu uczniowskiego**.

4. Dyrektor szkoły lub placówki w wykonywaniu swoich zadań **współpracuje** z radą szkoły lub placówki, radą pedagogiczną, rodzicami i **samorządem uczniowskim**.

art. 40.

3.(...). **W zebraniach rady pedagogicznej** mogą także **brać udział, z głosem doradczym**, osoby zaproszone przez jej przewodniczącego za zgodą lub na wniosek rady pedagogicznej, w tym **przedstawiciele stowarzyszeń i innych organizacji**, w szczególności organizacji harcerskich, których celem statutowym jest działalność wychowawcza lub rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki.

art. 51

1. **W skład rady szkoły** lub placówki wchodzi, z zastrzeżeniem ust. 1a, w równej liczbie:

1) nauczyciele wybrani przez ogół nauczycieli,

2) rodzice wybrani przez ogół rodziców,

3) **uczniowie wybrani przez ogół uczniów**.

9. **Powstanie rady szkoły** lub placówki organizuje dyrektor szkoły lub placówki z własnej inicjatywy albo na wniosek rady rodziców, a w przypadku gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych także **na wniosek samorządu uczniowskiego**.

art. 55

1. **W szkole i placówce działa samorząd uczniowski, zwany dalej "samorządem"**.

2. **Samorząd tworzą wszyscy uczniowie szkoły lub placówki**.

3. **Zasady wybierania i działania organów samorządu określa regulamin uchwalany przez ogół uczniów w głosowaniu równym, tajnym i powszechnym. Organy samorządu są jedynymi reprezentantami ogółu uczniów**.

4. **Regulamin samorządu nie może być sprzeczny ze statutem szkoły lub placówki**.

5. **Samorząd może przedstawiać radzie szkoły lub placówki, radzie pedagogicznej oraz dyrektorowi wnioski i opinie we wszystkich sprawach szkoły lub placówki, w szczególności dotyczących realizacji podstawowych praw uczniów, takich jak:**

1) **prawo do zapoznawania się z programem nauczania, z jego treścią, celem i stawianymi wymaganiami,**

2) **prawo do jawnej i umotywowanej oceny postępów w nauce i zachowaniu,**

3) **prawo do organizacji życia szkolnego, umożliwiające zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem szkolnym a możliwością rozwijania i zaspokajania własnych zainteresowań,**

4) **prawo redagowania i wydawania gazety szkolnej,**

5) **prawo organizowania działalności kulturalnej, oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi, w porozumieniu z dyrektorem,**

6) **prawo wyboru nauczyciela pełniącego rolę opiekuna samorządu.**

6. **Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, typy szkół i placówek, w których nie tworzy się samorządu uczniowskiego ze względu na konieczność stosowania w szkole lub placówce specjalnej organizacji nauki i metod pracy, a także ze względów wychowawczych, opiekuńczych i resocjalizacyjnych.**

7. **Samorząd w szkole dla dorosłych lub placówce kształcenia ustawicznego, w celu wspierania działalności statutowej szkoły lub placówki, może gromadzić fundusze z dobrowolnych składek i innych źródeł. Zasady wydatkowania tych funduszy określa regulamin, o którym mowa w ust. 3.**

Art. 56.

1. **W szkole i placówce mogą działać, z wyjątkiem partii i organizacji politycznych, stowarzyszenia i inne organizacje**, a w szczególności organizacje harcerskie, których celem statutowym jest działalność wychowawcza

albo rozszerzanie i wzbogacanie form działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły lub placówki.

Art. 62.

1. Organ prowadzący **szkoły różnych typów** lub placówki może je **połączyć w zespół**, z zastrzeżeniem ust. 5a-5c. **Połączenie nie narusza odrębności** rad pedagogicznych, rad rodziców, rad szkół lub placówek i **samorządów uczniowskich** poszczególnych szkół lub placówek, o ile statut zespołu nie stanowi inaczej.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dn. 15 II 1999 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego. (Dz. U. z dnia 23 lutego 1999 r.)

2. Wychowanie obywatelskie

Cele edukacyjne

1. Pogłębianie poczucia przynależności do wspólnoty obywateli państwa polskiego.
2. Świadomość istnienia obowiązków wobec własnej ojczyzny, w tym w szczególności obowiązku jej obrony oraz dbałości o jej dobre imię.
3. Poczucie wartości i przydatności indywidualnego i grupowego działania na rzecz społeczności lokalnej.
4. Rozumienie ważnych wydarzeń życia społecznego, politycznego oraz gospodarczego w kraju i na świecie.
5. Działania na rzecz poczucia szacunku dla własnego państwa.

Zadania szkół:

1. Stawianie wymagań w zakresie właściwej postawy uczniów wobec godła i hymnu państwowego oraz w czasie uroczystości szkolnych i państwowych.
2. Pomoc w rozpoznaniu własnych praw i obowiązków.
3. **Ukazywanie praktycznych zastosowań zasad i procedur demokratycznych w społeczności szkolnej.**
4. **Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych.**
5. **Wspieranie samorządności uczniowskiej.**

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU

z dnia 8 listopada 2001 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki. (Dz. U. z dnia 26 listopada 2001 r.)

§ 16.

Działalność szkoły w zakresie krajoznawstwa i turystyki, w tym koszty przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia kierowników i opiekunów wycieczek lub imprez, **może być finansowana ze środków** pozabudżetowych, a w szczególności:

2) ze środków **pochodzących z działalności samorządu uczniowskiego** i organizacji młodzieżowych działających na terenie szkoły (...)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ I SPORTU z dnia 7 września 2004 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania (...) w szkołach publicznych (Dz. U. z dnia 13 września 2004 r.)

Na podstawie art.22 ust.2 pkt 4 ustawy OSO zarządza się, co następuje:

§ 17.

2. W przypadku stwierdzenia, że roczna (semestralna) ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych lub roczna ocena klasyfikacyjna zachowania została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi **trybu ustalania tej oceny**, dyrektor szkoły powołuje komisję (...)

4. W skład komisji wchodzi:

2) w przypadku rocznej oceny klasyfikacyjnej zachowania: (...)

f) **przedstawiciel samorządu uczniowskiego** (...)

Rezolucja Praw Człowieka 2005/44:

Prawa dziecka

pkt 20

(...) Wzywa Państwa – Strony: (...)

(f) Do umożliwienia dzieciom, w tym także nieletnim, do korzystania z przysługujących im praw do swobodnego wyrażania swoich poglądów zależnie od ich wieku i dojrzałości (...)

Rezolucja przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ [raport III Komitetu (A/59/499)]

pkt 21

(...) Wzywa Państwa (...)

(f) Do umożliwienia dzieciom, w tym także nieletnim, do korzystania ze swoich praw i do swobodnego wyrażania swoich poglądów, w nawiązaniu do ich stale rozwijających się zdolności i poczucia własnej wartości, wiedzy i

umiejętności, takich jak zdolność rozwiązywania konfliktów, podejmowanie decyzji i komunikowanie się, zmaganie się z wyzwaniami życia; (...)

KONWENCJA O PRAWACH DZIECKA

przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z dnia 20 listopada 1989 r.

(Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 1673)

art. 12

Państwa-Strony zapewniają dziecku, które jest zdolne do kształtowania swych własnych poglądów, **prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów** we wszystkich sprawach dotyczących dziecka, przyjmując te poglądy z należytą wagą, stosownie do wieku oraz dojrzałości dziecka.(...)

art. 13

Dziecko będzie miało **prawo do swobodnej wypowiedzi**: prawo to ma zawierać swobodę poszukiwania, otrzymania i przekazywania informacji oraz idei wszelkiego rodzaju, bez względu na granice, w formie ustnej, pisemnej bądź za pomocą druku, w formie artystycznej lub z wykorzystaniem każdego innego środka przekazu według wyboru dziecka. (...)

art. 14

Państwa-Strony będą respektowały **prawo dziecka do swobody myśli, sumienia i wyznania.** (...)

art. 15

Państwa-Strony uznają **prawa dziecka do swobodnego zrzeszania się** oraz wolności pokojowych zgromadzeń.

art. 28

Państwa-Strony uznają **prawo dziecka do nauki** i w celu stopniowego realizowania tego prawa na zasadzie równych szans, w szczególności: (...)

• udostępnią wszystkim dzieciom informacje i poradnictwo szkolne i zawodowe;

Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe działania, aby dyscyplina szkolna była wprowadzana zgodnie z ludzką godnością dziecka i zgodnie z niniejszą Konwencją.

Państwa-Strony będą popierały i rozwijały międzynarodową współpracę w dziedzinie oświaty, w szczególności w celu przyczyniania się do zlikwidowania ignorancji i analfabetyzmu na świecie, oraz ułatwienie dostępu do wiedzy naukowo-technicznej i nowoczesnych metod nauczania. (...)

art. 29

Państwa-Strony są zgodne, że nauka dziecka będzie ukierunkowana na:

a) **rozwijanie** w jak najpełniejszym zakresie **osobowości, talentów oraz zdolności umysłowych i fizycznych** dziecka;

b) rozwijanie **szacunku dla praw człowieka i podstawowych swobód** oraz dla zasad zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych;

c) rozwijanie szacunku dla rodziców dziecka, jego tożsamości kulturowej, języka i wartości, dla wartości narodowych kraju, w którym mieszka dziecko, kraju, z którego dziecko pochodzi, jak i innych kultur;

d) **przygotowanie dziecka do odpowiedzialnego życia w wolnym społeczeństwie**, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji, równowartości płci oraz przyjaźni pomiędzy wszystkimi narodami, grupami etnicznymi, narodowymi i religijnymi oraz osobami rdzennego pochodzenia;

e) rozwijania poszanowania środowiska naturalnego. (...)

art. 31

Państwa-Strony uznają **prawo dziecka do wypoczynku i czasu wolnego, do uczestniczenia w zabawach i zajęciach rekreacyjnych, stosownych do wieku dziecka oraz do nieskrępowanego uczestniczenia w życiu kulturalnym i artystycznym.**

Państwa-Strony będą przestrzegały oraz popierały **prawo dziecka do wszechstronnego uczestnictwa w życiu kulturalnym i artystycznym** oraz będą sprzyjały tworzeniu właściwych i równych sposobności dla działalności kulturalnej, artystycznej, rekreacyjnej oraz w zakresie wykorzystania czasu wolnego.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej

z dnia 21 V 2001 r. w sprawie ramowych statutów (...) publicznych szkół.

(Dz.U. 2001/61/624, 2002/10/96, 2003/146/1416, 2004/66/606, 2005/10/75)

Na podstawie art.60 ust.2 ustawy OSO zarządza się, co następuje:

Załącznik nr 2

Ramowy statut publicznej szkoły podstawowej

§ 1.

4. Szkole nadaje imię organ prowadzący na wniosek rady szkoły lub wspólny wniosek rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

§ 2.

2. Program wychowawczy szkoły i program profilaktyki, o których mowa w ust.1 pkt 1, uchwała rada pedagogiczna po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

§ 3. **Statut szkoły określa:**

1) **szczegółowe kompetencje organów szkoły, którymi są:**

- a) dyrektor szkoły,
- b) rada pedagogiczna,
- c) **samorząd uczniowski,**

Załącznik nr 3

Ramowy statut publicznego gimnazjum

§ 1.

3. Gimnazjum nadaje imię organ prowadzący na wniosek rady gimnazjum lub wspólny wniosek rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

§ 2

2. Program wychowawczy gimnazjum i program profilaktyki, o których mowa w ust.1 pkt 1, uchwała rada pedagogiczna po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

§ 3. Statut gimnazjum określa:

1) szczegółowe kompetencje organów gimnazjum, którymi są:

- a) dyrektor gimnazjum,
- b) rada pedagogiczna,
- c) samorząd uczniowski, (...)

Załącznik nr 4

Ramowy statut publicznego liceum ogólnokształcącego

§ 1

3. Liceum nadaje imię organ prowadzący na wniosek rady liceum lub wspólny wniosek rady pedagogicznej, rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

§ 2

2. Program wychowawczy liceum i program profilaktyki, o których mowa w ust.1 pkt 1, uchwała rada pedagogiczna po zasięgnięciu opinii rady rodziców i samorządu uczniowskiego.

§ 3. Statut liceum określa:

1) szczegółowe kompetencje organów liceum, którymi są:

- a) dyrektor liceum,
- b) rada pedagogiczna,
- c) samorząd uczniowski, (...)

§ 7. Dyrektor liceum, w porozumieniu z radą liceum albo w porozumieniu z radą pedagogiczną, radą rodziców i samorządem uczniowskim, z uwzględnieniem zainteresowań uczniów oraz możliwości organizacyjnych, kadrowych i finansowych liceum, wyznacza na początku etapu edukacyjnego dla danego oddziału lub zespołu od 2 do 4 przedmiotów, ujętych w podstawie programowej w zakresie rozszerzonym.

Ustawa Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982,
(Dz. U. z 1982 roku, Nr 3, poz. 19)

art. 6a

5. **Oceny pracy nauczyciela** dokonuje dyrektor szkoły, który przy jej dokonywaniu **może zasięgnąć opinii samorządu uczniowskiego.**

art. 7

2. Dyrektor szkoły odpowiedzialny jest w szczególności za:

3) tworzenie warunków do rozwijania samorządnej i samodzielnej pracy uczniów i wychowanków (...)